Ålands landskapsregering

ARBETSPLAN DAGHEMMET SALTKRÅKAN 2026-2027

Innehåll

Inledning 2

1 Barnomsorgens uppdrag och värdegrund 3

1.1 Målsättningar för verksamhetsåret 3

Enhetens kontaktuppgifter och uppgifter om tjänster 5

Årshjul – Återkommande aktiviteter och teman 6

Jämlikhet och jämställdhet 7

2 Hållbar utveckling 8

3 Arbetet med barns delaktighet och inflytande 9

4 Välbefinnande 10

5 Leken 11

6 Arbetssätt och lärmiljöer 12

6.1 Mångsidiga arbetssätt 12

6.2 Lärmiljö 13

6.3 Språkutvecklande arbetssätt 14

6.4 Pedagogisk dokumentation och planering 15

6.5 Digitala arbetssätt och digital kompetens 16

7 Omsorg, kost och vila 17

7.1 Omsorg 17

7.2 Kost 18

7.3 Vila 19

8 Arbetet med förverkligande av lärområdena inom barnomsorgen 20

9 Förundervisningen 22

10 Stöd för utveckling och lärande 23

10.1 Allmänpedagogiskt stöd 24

10.2 Specialbarnomsorg 25

11 Samarbete med vårdnadshavare 26

Rutiner för övergångar inom barnomsorgen och till skolan 27

12 Arbetet med utvärdering av verksamheten 28

13 Beskrivning av religiösa evenemang och verksamhet med inslag av religionsutövning 29

Inledning

I enlighet 2 § del II i LL (2020:32) om barnomsorg och grundskola varje gruppfamiljedaghem, daghem och fritidshem upp en arbetsplan som beskriver hur verksamheten ska genomföras. I arbetsplanen ska beskrivas hur verksamheten genomför barnomsorgens målsättning och enhetens ska precisera och tydliggöra de metoder enheten använder för att uppfylla målsättningar och riktlinjer som slagits fast i lagen och läroplanen. Daghemsföreståndaren ansvarar över att arbetsplanen sammanställs i samråd med personalen. Vårdnadshavarna ska informeras om innehållet i arbetsplanen. Arbetsplanen ska godkännas av kommunen.

Arbetsplanen ska fungera som ett komplement till läroplanen för att tydliggöra och konkretisera hur enheten arbetar och vilka rutiner som finns gällande de övergripande områdena. Arbetsplanen är ett sätt för enheten att förtydliga det arbetet som görs utåt gentemot dem som kanske inte tar/tagit del av läroplanen för barnomsorgen. Med tanke på detta är mallen för arbetsplan utarbetad med utdrag ur läroplanen vid varje kapitel.

1 Barnomsorgens uppdrag och värdegrund

Barnomsorgen bygger på uppfattningen om barndomens egenvärde. Varje barn är unikt och värdefullt precis så som det är. Alla barn har rätt att bli hörda, sedda, tagna i beaktande och förstådda som individer och som medlemmar i sin grupp. Barnets bästa ska komma i första hand, att barnet har rätt att må bra, få omvårdnad och skydd, att barnets åsikter ska beaktas samt att barnet ska behandlas likvärdigt och att barnet inte får diskrimineras. Verksamheten ska vara inkluderande och ordnas i samarbete med vårdnadshavarna. Varje barn har rätt till lärande som kännetecknas av uppmuntrande respons och öppet bemötande. God omsorg är grunden för barnets välmående och lärande och är en viktig del i den dagliga verksamheten. Barnet ska bemötas utifrån sin egen identitet, sina egna förutsättningar, erfarenheter, upplevelser och tankar.

Det ligger i varje personals uppdrag att aktivt arbeta för att den gemensamma värdegrunden i verksamheten förverkligas. Alla som arbetar i verksamheten behöver reflektera över sin egen del som påverkare och ta till sig den värdegrund som formuleras i läroplanen för barnomsorgen på Åland.

Saltkråkans värdegrund

Hos oss möts alla med värme, respekt och glädje. Vi skapar trygghet, ser varje individs styrkor och bygger gemenskap genom att lyssna, hjälpa varandra och ha roligt tillsammans. Alla – barn, vårdnadshavare och personal – är delaktiga och verksamheten formas utifrån barnens behov och intressen.

1.1 Målsättningar för verksamhetsåret

Alla enheter ska inför varje nytt verksamhetsår planera vilka delområden i läroplanen man väljer att fokusera på under året. Vad man väljer att formulera som specifika målsättningar ska synas i enhetens hela verksamhet under läsåret. Enhetens specifika målsättningar kan handla om att fokusera på områden som konstaterats vara utmanande i enhetens interna utvärdering (t.ex. att utveckla det språkutvecklande arbetssättet för att främja barnens språkutveckling) eller teman som formulerats av landskapsregeringen som ska genomsyra (Åland 100, fokusområden inom implementeringen av läroplanen) verksamheten.

Gemensamt mål för barnomsorgen i Lemland

Syftet är att skapa en trygg, respektfull och inkluderande barnomsorg där alla barn ges likvärdiga möjligheter att utvecklas inom daghemmen i Lemland och Lumparland. Genom ett stärkt samarbete mellan enheterna, ett medvetet reflekterande arbetssätt samt närvarande pedagoger skapas förutsättningar för att främja barns lärande, delaktighet och välbefinnande.

Samarbete och reflekterande arbetssätt

Fortsätta samarbetet mellan enheterna genom ett reflekterande arbetssätt som utvecklas genom kollegialt lärande.

Närvarande pedagoger

Närvarande pedagoger i barngruppen ska öka genom att arbetssätt och rutiner utvecklas för att stärka pedagogernas aktiva deltagande.

Digitala verktyg

Användningen av digitala verktyg i verksamheten ska utvecklas för att stödja barns lärande och utveckling, i enlighet med den digitala lärstigen (IKT strategi för barnomsorgen på Åland).

Enhetens kontaktuppgifter och uppgifter om tjänster

Daghemmet Saltkråkan

Daghemmet Saltkråkan består av två avdelningar:

- **Blåklockan**
  Telefon: +358 457 345 3335

- **Solrosen**
  Telefon: +358 457 345 1056

Viktiga kontaktuppgifter

Daghemsföreståndare
018 543133

Barnomsorgsledare
018 349445

Speciallärare i barnomsorg
0457 342 5053

Utbildningschef, SÅUD
018 328717

Årshjul – Återkommande aktiviteter och teman

Dagsrutiner – Daghemmet Saltkråkan

Observera att dagsrutinerna kan variera något beroende på avdelning, barnens behov och den pedagogiska planeringen.

Tid	Aktivitet
07.30–08.15	Morgonmål serveras
08.15–11.00	Utelek, aktiviteter och samling
09.30–14.30	Förskoleundervisning (för förskolegruppen)
11.00	Lunch
11.45–12.30	Lugn stund, sagoläsning och förskoleundervisning
12.30–13.30	Fri lek
13.30	Sagostund
14.00	Mellanmål
15.00–17.00	Utelek och fri lek tills dagen avslutas.

- **Augusti** Uppstart av verksamhetsåret, introduktion och KTI.
- **September** Planeringsdag och informationsmöten för vårdnadshavare.
- **Oktober** Utrymningsövning, barnintervjuer och Halloweenfirande.
- **November** Fars dag, Barnkonventionens dag och planeringsdag.
- **December** Julfirande på avdelningarna och trivselkväll med vårdnadshavare.
- **Januari** Julgransplundring (julutsopning).
- **Februari** Planeringsdag, Vändagen, skolberedskapsobservationer, KTI och utvecklingssamtal.
- **Mars** Rocka sockorna och begreppsförståelse för 5-åringarna.
- **April** Skolbesök inleds och påskfirande.
- **Maj** Vårfest, planeringsdag, vårutflykt och uppmärksammande av mors dag.
- **Juni** Midsommarfirande och avslutning av verksamhetsåret.

Jämlikhet och jämställdhet

Inom barnomsorgen ska personalen aktivt arbeta för att möjliggöra delaktighet för alla på lika villkor och alla barn ska ha en möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som gäller dem. Barnomsorgen ska främja förståelse för andra människor och stödja utvecklingen av empatisk förmåga. Barnet ska ges möjligheter att utveckla sina färdigheter och göra sina val oberoende av förväntningar baserade till exempel på kön, ursprung, kulturell bakgrund eller andra orsaker som gäller barnet som person. Personalen ska skapa en atmosfär som värderar mångfald och förhålla sig professionellt, öppet och respektfullt också till mångfalden av familjer och familjers olika språk, kulturer, åskådningar och religioner, traditioner samt syn på fostran. Detta ger också goda förutsättningar för ett bra samarbete kring barnets vårdnadshavare.

Vi arbetar aktivt för att alla barn och vuxna ska ha lika värde och möjligheter, oavsett kön, språk, kulturell bakgrund, funktionsvariation eller familjesituation.

Vi främjar ett inkluderande klimat där varje individ får vara sig själv och bli respekterad för den man är. I vår dagliga verksamhet strävar vi efter att ge varje barn samma förutsättningar att utvecklas, delta och uttrycka sig.

Vi erbjuder varierade aktiviteter som uppmuntrar alla barn att prova på olika roller, lekar och material, utan att styras av stereotypa normer.

Personalen reflekterar kontinuerligt kring sitt eget förhållningssätt och hur vi bemöter barnen. Vi använder ett medvetet språk och gör aktiva val som stödjer ett jämlikt lärande.

Vi samarbetar med vårdnadshavare för att stärka barnens identitet och trygghet, samt för att skapa en öppen och förtroendefull dialog kring frågor om jämlikhet och likabehandling.

Vi följer likabehandlingsplanen för barnomsorgen för Södra Åland.

2 Hållbar utveckling

Barnomsorgen ska bidra till att bygga upp barnets positiva framtidstro och fästa uppmärksamhet vid vikten av en hållbar livsstil. Hållbarhet ska utifrån barnets utvecklingsnivå genomsyra hela barnomsorgens verksamhet. Barnet ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur olika val som människor gör bidrar till eller hindrar en hållbar utveckling så att personalen vägleder barnet att tillägna sig hälsosamma och hållbara levnadsvanor.

På Saltkråkan är hållbar utveckling en naturlig del av barnens lärande och vardag. Vi vill ge barnen en förståelse för hur våra val påverkar både miljön, andra människor och framtiden. Därför genomsyrar hållbarhet hela vår verksamhet – från lek och lärande till måltider och materialval.

Vi lär med och i naturen

Genom att vara ute varje dag, utforska vår närmiljö och arbeta med utomhuspedagogik bygger barnen en stark relation till naturen. Vi tror att när barn lär känna naturen väcks också viljan att ta hand om den. Våra utomhusaktiviteter utgår från barnens egna upplevelser, intressen och nyfikenhet.

Vi deltar också i Ålands naturskola, där barnen får upptäcka naturen på ett lekfullt och lärorikt sätt.

Miljötänk i praktiken

Vi arbetar aktivt med hållbarhet i praktiken – bland annat genom återbruk i vår ateljé, sopsortering, minskat matsvinn och samtal med barnen om konsumtion och energianvändning. Vi sparar på resurser som vatten och el, och återanvänder material i så stor utsträckning som möjligt. Vid inköp prioriterar vi giftfria, hållbara och miljövänliga produkter.

Hälsa och gemenskap

Hållbar utveckling handlar också om att må bra – både nu och i framtiden. Därför lägger vi stor vikt vid sunda matvanor, vila, rörelse och en trygg gemenskap där varje barn får utvecklas i sin egen takt.

Genom delaktighet och respekt bygger vi ett hållbart socialt klimat, där barnen får träna empati, ansvar och samarbete. Vi odlar och skördar tillsammans och upplever glädjen i att se något växa – från frö till färdig måltid.

3 Arbetet med barns delaktighet och inflytande

Varje barn har rätt till delaktighet och inflytande och barnet i barnomsorgen ska ges möjlighet att påverka verksamhetsinnehållet utifrån sin mognadsgrad. Barnet ska få lära sig om sina rättigheter och ska ha en möjlighet att uttrycka sina åsikter i alla frågor som gäller dem. Barnets åsikter ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad. De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig ska gälla alla. Verksamheten inom barnomsorgen ska lägga grunden för förståelse av demokratibegreppet och förbereda barnet för delaktighet och ansvar och för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle.

Detta förutsätter att man medvetet utvecklar arbetssätt och strukturer som främjar delaktighet.

På Saltkråkan ser vi barn som kompetenta individer med rätt att påverka sin vardag. Vi arbetar **medvetet** för att skapa en miljö där barnens röster tas på allvar och deras tankar, intressen och idéer får vara med och forma verksamheten.

Genom att lyssna aktivt – både i samtal och i leken – fångar vi upp vad barnen är nyfikna på och låter det ligga till grund för aktiviteter, projekt och temaarbete. Vi erbjuder valmöjligheter i vardagen, som till exempel lek, material, utflyktsmål eller hur rummen används. Inflytandet anpassas efter barnens ålder och mognad.

Pedagogisk dokumentation är ett viktigt verktyg i vårt arbete. Genom att dokumentera och samtala med barnen om vad vi gjort och vad de tänker, får de insyn och möjlighet att vara med och påverka nästa steg.

För att delaktighet ska vara möjlig arbetar vi med att skapa en trygg miljö där alla känner sig lyssnade, sedda och respekterade. Vårt mål är att varje barn ska känna: *”Jag får vara med, jag är viktig och jag kan påverka.”*

4 Välbefinnande

I all barnomsorg ska barnets behov av lek, trygga människorelationer samt positiva erfarenheter som stärker självkänslan tillgodoses. Verksamheten i barnomsorgen ska fokusera på att stärka det positiva, ta tillvara barnets styrkor och skapa meningsfullhet genom glädje i lärandet. På detta sätt stöds och utvecklas den psykiska hälsan och välbefinnandet hos både barn och vuxna i verksamheten. Att i verksamheten skapa strukturer som uppmuntrar till mod, mångfald och nytänkande skapar barn och vuxna som är trygga i sig själva och mår bra.

Barnomsorgens ska fokusera på att mångsidigt stärka psykologiskt välbefinnande och resiliens hos både barn och personal. Att stärka resiliens sker bland annat genom ett systematiskt arbete med att stärka relationskompetens och de socioemotionella färdigheterna. Barnet ska ges möjligheter till att utveckla sin medkänsla med andra och sin självmedkänsla. Ledord inom verksamheten är vänlighet och omtanke mot sig själv och andra, att skapa positiva relationer och skapa engagemang. Ett lösningsfokuserat förhållningssätt där personalen fokuserar på tidigare framgångar och det som fungerar, barnets styrkor, lösningar i samarbete med barnet och vårdnadshavarna samt de dolda resurser barnet har ger förutsättningar till att skapa trygga vuxna och barn.

Trygga relationer, lugna rutiner och en varm atmosfär skapar en miljö där barnen kan vara sig själva och utvecklas i sin egen takt. Vi arbetar aktivt med barnens emotionella och sociala kompetens – att uttrycka känslor, visa empati och samarbeta. Välbefinnandet stärks också genom hälsosamma vanor, rörelse, vila och daglig utevistelse.

Vi pratar regelbundet om barnens mående – i vardagen, vid möten och utvecklingssamtal – för att anpassa verksamheten efter varje barns behov. Vi stärker även barnens resiliens genom att ge dem verktyg att hantera motgångar och förändringar.

Vi värdesätter ett gott arbetsklimat, kollegialt stöd och tydlig kommunikation – för en hållbar vardag där både barn och vuxna får möjlighet att växa.

5 Leken

Leken har ett egenvärde inom barnomsorgen och goda lekmöjligheter är en del av barnomsorgens målsättning. Lekens betydelse för barnets välbefinnande, utveckling och lärande ska beaktas i all planering av verksamheten. Leken har fysisk, psykologisk, pedagogisk och social betydelse för barnets utveckling. Personalens rutiner och uppsikt är avgörande för att skapar utomhusområden och lekmiljöer där barnet känner sig tryggt.

För att säkerställa att leken har en central plats i verksamheten arbetar vi med följande:

Leken har ett egenvärde

- Vi avsätter långa sammanhängande lekpass varje dag, både inne och ute.
- Barnen ges möjlighet att själva välja lek, material och lekkamrater.
- Vi värnar om pågående lekar och undviker att avbryta dem i onödan.

Vi skapar inspirerande lekmiljöer

- Lärmiljöerna förändras utifrån barnens intressen och behov.
- Material finns lättillgängligt så att barnen själva kan välja och ta ansvar för det.
- Vi erbjuder varierade lekmiljöer, såsom rolleksmiljöer, bygg- och konstruktionslek, skapande, naturlek och motoriska utmaningar.
- Utemiljön används dagligen och utvecklas med naturmaterial, löst material och platser för fantasilek.

Personalen är närvarande i leken

- Pedagogerna är aktiva, närvarande och lyhörda för barnens lek.
- Vi deltar i leken när det behövs för att stötta samspel, inkludera barn eller utveckla leken vidare.
- Vi observerar barnens lek för att identifiera intressen, behov och utvecklingsområden.

Trygghet i leken

- Personalen har god uppsikt över både inne- och utemiljöerna.
- Vi skapar tydliga rutiner och regler tillsammans med barnen för att alla ska känna sig trygga.
- Barnen får stöd i konflikthantering och att utveckla empati och respekt för varandra.

6 Arbetssätt och lärmiljöer

Läroplanen har utarbetats utifrån en pedagogisk grundsyn där barnet har en aktiv roll. I barnomsorgen ska finnas sådana lärmiljöer där barnet ges möjlighet att själva göra aktiva val och barnets egna idéer kan tas tillvara. Personalen ska använda sig av varierande metoder och arbetssätt för att stöda barnets personliga växande, utveckling och lärande. Verksamheten fokuserar på att stärka det positiva, ta tillvara barnens styrkor och skapa meningsfullhet genom glädje i lärandet. Pedagogisk dokumentation och planering hör ihop med ett utforskande arbetssätt som bygger på ett gemensamt experimenterande och undersökande som inkluderar både barn och personal. Ett språkutvecklande arbetssätt gynnar alla barn och deras språkutveckling, trots att det är särskilt viktigt för ett barn med utmaningar inom språkområdet eller de barnen med annat modersmål än svenska.

6.1 Mångsidiga arbetssätt

Ett barn lär med alla sinnen och därför är det viktigt att lärandet i barnomsorgen sker genom att barnet ges möjlighet att bearbeta på flera olika sätt, att lärandet bygger på dialog och relationer, liksom att barnet är medskapare i de verksamheter och miljöer som de tillhör. Verksamheterna bör därför präglas av variation och bidra till barnets möjligheter att skapa kunskap på många, olika sätt. Några viktiga strategier för verksamhetens arbetssätt är, förutom variation, betydelsen av lärandesituationen, att utmana och stötta barnet i sitt lärande och att vidareutveckla sitt eget kunnande inom en mångfald av områden med syfte att stödja barnets idéer och utveckling.64F Pedagogiska arbetssätt såsom upplevelsepedagogik, autentiska lärmiljöer kombinerat med möjlighet till fysisk aktivitet och interaktion skapar positiva upplevelser av lärande och motiverar barnet.

Mångsidiga arbetssätt förutsätter mångsidiga lärmiljöer som beaktar barns behov av att röra på sig. Fysisk aktivitet inom barnomsorgen handlar oftast om fysiskt aktiva lekar. Fysisk aktivitet spelar en viktig roll i barnets utveckling och har kopplingar till barnets fysiska tillväxt, utveckling och lärande. Barnomsorgen spelar en viktig roll i främjandet av varje barns rätt till en hälsosam utveckling och det behöver därför finnas gott om tillfällen för fysisk aktivitet inom barnomsorgen.

På Saltkråkan planerar vi verksamheten utifrån barnens intressen, behov och idéer. Barnen ges möjlighet att göra egna val och påverka aktiviteter och lärmiljöer. Vi erbjuder varierade lärmiljöer där material finns lättillgängligt och inspirerar till lek, skapande, utforskande och samarbete.

Vi använder närmiljön och naturen som en del av undervisningen och skapar möjligheter för barnen att lära genom upplevelser, rörelse och gemensamt utforskande. Språkutveckling är en naturlig del av hela dagen genom samtal, högläsning, rim, ramsor, sång och bildstöd vid behov.

Daglig fysisk aktivitet är en självklar del av verksamheten genom utelek, motoriska aktiviteter, rörelselekar och skogsutflykter. Vi dokumenterar barnens lärprocesser genom observationer, fotografier och reflektion tillsammans med barnen. Dokumentationen används för att utveckla verksamheten och anpassa lärmiljöerna utifrån barnens fortsatta behov, intressen och utveckling.

6.2 Lärmiljö

I begreppet lärmiljö innefattas lokaler, platser, gemenskaper och personer, metoder, redskap och tillbehör som stödjer barnens utveckling, lärande och kommunikation. Lärmiljöerna ska utvecklas så att de mål som fastställs för barnomsorgen kan uppnås och så att de stödjer barnens sunda självkänsla och utvecklingen av sociala färdigheter och förmågan att lära sig. Barnets tankar, idéer, egna erfarenheter, kunskaper, intresse, förslag och individuella behov ska beaktas, tas tillvara och synliggöras i lärmiljöerna. Barnet ska ha möjlighet att utforska världen med alla sina sinnen och med hela kroppen. Lärmiljöerna ska erbjuda barnet olika möjligheter till meningsfull sysselsättning, mångsidiga och fysiska aktiviteter, lekar och spel, men också till vila samt lugn och ro.

De vuxna i lärmiljön är viktiga för att ta tillvara möjligheter för lärande utifrån barnets intresse. Barnet får möjligheter att utforska, upptäcka och erfara världen omkring sig genom kompetent personal som kan urskilja, bekräfta och utmana barnets lärandeprocess. Personalens goda relation till barnet är också centralt för att skapa en bra lärmiljö.

På Saltkråkan ser vi lärmiljön som en aktiv del av barnens lärande och utveckling. Vi skapar miljöer som är trygga, inspirerande och flexibla, där barnen ges möjlighet att utforska, leka och lära tillsammans med andra.

- **Barnens delaktighet:** Vi utformar lärmiljöerna utifrån barnens intressen, behov och idéer. Barnen får vara med och påverka hur rummen används, vilket material som finns tillgängligt och hur aktiviteterna organiseras.
- **Variation och balans:** Vi erbjuder både stimulerande miljöer för lek, rörelse och kreativitet samt lugna platser för återhämtning, vila och reflektion.
- **Tillgängligt material:** Vi använder öppet och varierat material som barnen själva kan nå och välja ifrån. Detta ger dem möjlighet att utforska med alla sina sinnen och utveckla sin självständighet.
- **Utemiljö:** Gården och närmiljön används dagligen som en förlängning av våra lärmiljöer. Vi ser naturen som en viktig resurs för lek, rörelse, upptäckande och lärande.
- **Pedagogernas roll:** De vuxna är aktiva medskapare i lärmiljön. Vi observerar, lyssnar och fångar upp barnens intressen för att kunna utmana och vidareutveckla deras lärprocesser. Genom närvaro, engagemang och goda relationer skapar vi trygghet och möjligheter till lärande.
- **Föränderliga miljöer:** Vi utvärderar och förändrar lärmiljöerna regelbundet för att de ska fortsätta vara relevanta, inspirerande och utvecklande för barnen.

6.3 Språkutvecklande arbetssätt

Småbarnsåren är avgörande för språkutvecklingen och därför är ett språkutvecklande arbetssätt en av grundstenarna i barnomsorgens verksamhet. Genom att fokusera på barnets språkutveckling kan barnomsorgen bidra till att stärka deras självförtroende, trygghet, inkludering och flerspråkighet, såväl som litteracitet och kreativitet. Att stimulera barnets språkliga medvetenhet och språkutveckling är två viktiga delar i det språkutvecklande arbetssättet i barnomsorgen. Tidiga insatser på att utveckla barnets språkliga medvetenhet genom fonologiska övningar som genomförs på ett systematisk, strukturerat och kontinuerligt sätt ger en god grund för barnets fortsatta utveckling mot litteracitet.

Barnens process mot att bli läsande individer påbörjas i högläsningen. Barn kan redan från tidig ålder förstå att tecknen och bilderna på pappret berättar något som sedan kan läsas upp eller berättas om och om igen. I barnomsorgen ska barnet möta en stimulerande läsmiljö. För att skapa en sådan behövs miljö, där barnet läses för och det finns tid för läsning, där barnet ser att vuxna läser och där de uppmuntras att interagera med text som finns i de miljöer där barnet vistas. För en god språkutveckling hos barnet behövs en gemensam förståelse med hemmet för hur man som förebild påverkar barns utveckling till läsare. Här är också vårdnadshavarna och andra vuxna runt barnet en viktig resurs som läsande förebilder eftersom barn som ser vuxna och äldre barn läsa eller använda texter på olika utvecklar en uppskattning för använda tryckt material och kan komma att använda tryckt material själv i större utsträckning.

På Saltkråkan arbetar vi aktivt och medvetet med språkutveckling i hela verksamheten. Genom samtal, berättelser, sång, rim och lek stimulerar vi barnens språkförståelse och ordförråd. Pedagogerna är lyhörda och använder ett rikt, varierat språk för att vara goda språkliga förebilder.

Vi värdesätter barns olika hemspråk och flerspråkighet. Genom att stödja modersmål och uppmuntra användning av flera språk skapar vi en inkluderande miljö där alla barn känner sig trygga och sedda. Vi använder även tecken och bildstöd för att stärka kommunikationen.

Som stöd i språkutvecklingen använder vi material som Bornholm, Språklust, Polyglutt, widget online och andra resurser som främjar både svenska och andra språk.

Vi skapar språkutvecklande miljöer där barnen får möta olika uttrycksformer – som sagohörnor, teaterscener, bilder och små rum-i-rummet där barnen kan mötas, uttrycka sig och leka med språket.

6.4 Pedagogisk dokumentation och planering

Pedagogisk dokumentation är ett arbetssätt för att planera, genomföra, utvärdera och utveckla barnomsorgens verksamhet. Den information och förståelse som dokumentationen bidrar till ska användas till exempel för att arbetssätten, lärmiljöerna, verksamhetens mål, metoderna och innehållet kontinuerligt ska kunna anpassas enligt barnens intressen och behov.

För att kunna följa varje barns utveckling och lärande behöver det finnas dokumentation för alla barn i daghemsverksamhet inom barnomsorgen och dokumentationen behöver analyseras utifrån vilka möjligheter det enskilda barnet får för att kunna utvecklas och lära. När dokumentationen sker kontinuerligt och systematiskt är det möjligt att följa och analysera hur verksamheten stimulerar och utmanar barnet i deras utveckling och lärande. Det är först när varje barns möjligheter till utveckling synliggörs som det går att utvärdera hur man i verksamheten arbetar mot målen i läroplanen. Barnet själv skall kunna gå tillbaka och se över sin lärandeprocess, hen behöver själva få se att hen lärt sig och utvecklats.

På Saltkråkan använder vi pedagogisk dokumentation för att synliggöra barnens lärande, utveckling och intressen. Genom att observera, fotografera, anteckna och lyssna på barnen får vi värdefull kunskap om vad de är nyfikna på och hur vi bäst kan stödja deras fortsatta lärande.

Vi dokumenterar bland annat genom bilder, skapande, och gemensamma reflektioner. Dessa synliggörs på processväggar, och i lärloggar. Dokumentationen används som underlag för reflektion i arbetslaget och är en viktig del av vårt systematiska kvalitetsarbete.

Planeringen på Saltkråkan utgår från läroplanens mål, barnens behov och intressen. Vi planerar både långsiktigt och i det dagliga arbetet, och anpassar innehållet utifrån vad vi ser i barngruppen. Vi arbetar ofta tematiskt eller projektinriktat och låter barnens frågor och engagemang styra riktningen.

Genom regelbunden reflektion och uppföljning säkerställer vi att undervisningen håller god kvalitet och att varje barn ges möjlighet att vara delaktigt, utforska och utvecklas i sin takt. Pedagogisk dokumentation och planering hjälper oss att skapa en levande, meningsfull och utvecklande daghemsverksamhet

6.5 Digitala arbetssätt och digital kompetens

Betydelsen av digitala färdigheter i samhället ökar och personalen inom barnomsorgen behöver förhålla sig till detta. En av barnomsorgens uppgifter är att främja jämlikheten i utbildningen och det är därför viktigt att varje barn får tillräckliga digitala färdigheter för framtiden. Digitala färdigheter är också i sig ett betydande verktyg för lärande. För att möjliggör kvalitativ inlärning i digitala miljöer behövs utöver digitala verktyg och behövs också digitalpedagogiskt kunniga lärare i kombination med högklassiga digitala tjänster. Vilka digitala färdigheter som behövs, den digitala kompetensen, förändras över tid i takt med att samhället, tekniken och olika digitala tjänster förändras. Det varierar också med barnets ålder. Digitala arbetssätt och digitala verktyg ska användas på ett medvetet sätt som gynnas barns lärande.

2025 utformade landskapsregeringen i samarbete med representanter från skola och daghemmen en digital lärstig. Lärstigen ska vara vägledande för arbetet med digitala verktyg inom barnomsorg och skola samt visa på vad och hur man kan arbeta i olika åldrar. Lär stigens 5 områden är:

-Information och datakunnighet

-Kommunikation och samarbete

-Skapa digitalt innehåll

-Välmående och miljö

-Problemlösning.

Under verksamhetsåret 2026–2027 kommer arbetet påbörjas med att implementera lär stigen.

idag används digitala verktyg för att dokumentera, reflektera och söka information. Polyglutt används som ett digitalt bibliotek vilket bidrar till ett utökat utbud av litteratur och språk. Skolplus, Widgit online, Bornholm, programmering med hjälp av en bee-bot, digitala förstoringsglas och annat pedagogiskt material. Skolplus som ett komplement i arbetet med de fem lärområdena.

7 Omsorg, kost och vila

Barnomsorgen ska främja allsidig fysisk, emotionell, social och kognitiv utveckling. Förutom den pedagogiska verksamheten är det därför också viktigt att se till barnets behov av tid för återhämtning och vila, trygga relationer, att stärka barnets möjligheter till att tillägna sig en positiv hållbar inställning till mat och goda matvanor.

7.1 Omsorg

Verksamheten i barnomsorgen ska utgå från en helhetssyn på barn och barnens behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Omsorg innebär att tillgodose barnets fysiska grundbehov, men också den emotionella omsorgen om barnet. Vardagsrutiner som innefattar barnets grundbehov och andra dagligen återkommande situationer, till exempel måltider, att klä på och av sig, vila och att sköta sin hygien, är en viktig del av barnets dag. För den emotionella omsorgen och för barnets utveckling är samspelet mellan barn och personal viktigt. Ömsesidiga och respektfulla relationer och närhet utgör grunden för god omsorg. Barn mår bra av att knyta kontakter med andra människor och har ett behov av både trygga vuxna relationer och relationer med jämnåriga.

På Saltkråkan ser vi omsorg, utveckling och lärande som en helhet. Omsorg innebär både att ta hand om barnets fysiska behov och att ge emotionellt stöd, trygghet och närhet.

Fysisk omsorg i vardagen

- Vi erbjuder en trygg struktur med tydliga rutiner för måltider, vila, hygien och på- och avklädning.
- Dessa rutiner blir också lärandesituationer där barnen får möjlighet att öva självständighet, motorik och socialt samspel.
- Vi är lyhörda för barnens signaler och anpassar tempot efter varje barns individuella behov.

Emotionell omsorg och trygghet

- Vi bygger nära och tillitsfulla relationer till varje barn, genom att vara närvarande, lyssnande och bekräftande.
- Vi arbetar med att skapa en trygg grupp där barnen vågar uttrycka känslor, behov och tankar.
- Närhet, värme och respekt i samspelet mellan barn och vuxna är en självklar del av vår vardag.

Relationer och gemenskap

- Vi stödjer barnen i att skapa och vårda relationer med sina jämnåriga.
- Vi uppmuntrar till samarbete, turtagning och empati i leken och i vardagssituationer.
- Genom att möta varandra med respekt och omtanke lär sig barnen värdet av goda relationer.

7.2 Kost

Barn i barnomsorgen ska erbjudas en hälsosam och lämplig kost som fyller barnets näringsbehov. Närproducerade råvaror används i så stor utsträckning som möjligt och matsvinn undviks. Hälsosamma och allsidiga huvudmål och mellanmål av hög kvalitet främjar barnens välbefinnande och hälsa. Maten ska erbjudas tillräckligt ofta under dagen. Maten som barnet behöver påverkas både av barnets individuella behov och längden på barnets närvaro under dagen i barnomsorgsverksamheten. De gemensamma måltiderna fungerar som en social och pedagogisk situation för barngruppen där barnen bland annat lär sig gott bordsskick och att ta hänsyn till varandra.

På Saltkråkan erbjuder vi barnen näringsrik och varierad mat som tillagas av vår egen kock. Vi följer kommunens kostpolicy och de nordiska näringsrekommendationerna. Råvarorna är, i så stor utsträckning som möjligt, närproducerade och sockermängden hålls låg. Varje dag serveras frukost, lunch och mellanmål.

Måltiderna är en viktig del av barnens dag och ses som stunder för både gemenskap och lärande. Barnen uppmuntras att smaka på maten, men pedagogerna tar alltid hänsyn till individuella behov och allergier.

Under måltiderna förs samtal om kostens påverkan på kroppen och om hållbarhet – till exempel hur vi tillsammans kan minska matsvinn. Vi värnar om ett trevligt bordsskick och att visa uppskattning.

Barnen får öva på att vänta på sin tur, och de äldre barnen tar själva mat. I samtalen vid matbordet pratar vi inte bara om smak och ursprung, utan skapar också rikliga tillfällen att öva på både matematiska och språkliga begrepp.

Under skördetider äter vi grönsaker från vårt eget grönsaksland, vilket ger barnen en konkret upplevelse av odlingens kretslopp – från jord till bord.

7.3 Vila

Barn har rätt till lek, vila och fritid. Balansen mellan aktiviteter och vila återhämtning är viktigt inom barnsomsorgens verksamhet. Det är också viktigt att tänka på att många barn, också lite äldre barn, kan bli trötta och uppleva en ökad stress under eftermiddagarna, vilket man behöver beakta då dagens planeras för balans mellan aktivitet och vila. Vilan i barnomsorgens verksamhet behöver därför utgå från det enskilda barnets behov, som kan komma att variera. Under vilan behöver särskilt beaktas barnets integritet och personalens lyhördhet inför barnets signaler och behov är viktigt.

Vilan är en viktig del av dagen på Saltkråkan och ses som en stund för återhämtning, trygghet och lugn. Efter lunch erbjuds möjlighet till vila utifrån sina individuella behov. För de yngre barnen innebär det ofta sömn, medan de äldre barnen kan få en stunds avkoppling med till exempel högläsning, musik eller lugna aktiviteter.

Vi ser vilan som en del av barnets välbefinnande och utveckling. Genom att erbjuda en balanserad dagsrytm med växling mellan aktivitet och vila, stödjer vi barnens hälsa, koncentration och emotionella trygghet.

8 Arbetet med förverkligande av lärområdena inom barnomsorgen

För att planera en kvalitativ barnomsorg och för att stöda barnets utveckling och lärande är det viktigt att det råder balans mellan social, emotionell, fysisk och kognitiv utveckling. Därför är det viktigt att i planeringen av verksamheten beakta och känna till betydelsen av lek, kontakt med naturen, musik, konst och fysisk aktivitet. Det är också centralt att man i verksamheten främjar barnets deltagande, initiativ, och självständighet, att problemlösning och kreativitet får ta plats och att uppmuntra sådant lärande som omfattar resonemang, undersökning och samarbete. Utifrån detta ska lärarna i barnomsorg tillsammans med barnet planera och genomföra en mångsidig och helhetsskapande pedagogisk verksamhet med utgångspunkt i fem lärområden.

Dessa fem lärområden är likvärdiga och barnet har rätt att få mångsidiga upplevelser inom de olika lärområdena. Personalen ska se till att den pedagogiska verksamheten, som planeras av lärare i barnomsorg, men förverkligas av hela arbetslaget tillsammans, främjar utvecklingen och lärandet hos barn i olika åldrar.

Lärområden inom barnomsorgen:

- Språk och kommunikation
- Skapande, kultur och estetiska uttrycksformer
- Mångfald, gemenskap och samhälle
- Matematiskt tänkande, hållbarhet och utforskande
- Kropp, hälsa och utveckling

Det är viktigt att alla barn har möjlighet att lära sig och få arbeta i egen takt och utveckla sina färdigheter i mångsidiga lärmiljöer i växelverkan med andra barn, läraren och den övriga personalen. Syftet med lärområdena är att erbjuda barnet nya och inspirerande lärandeupplevelser och möjligheter att arbeta med uppgifter som innehåller lämpliga utmaningar i lärandet. Barnets olika behov av stöd ska beaktas i verksamheten och barnet ska ges tillräckligt stöd genast när behov uppstår.

Skapande, kultur och estetiska uttrycksformer

Barnen ges dagligen möjlighet att uttrycka sig genom olika skapande aktiviteter och material. Vi sjunger, dansar, rör oss, dramatiserar och använder estetiska uttryck som en naturlig del av verksamheten. Vi gör också studiebesök på museer och utforskar kulturellt intressanta miljöer för att bredda barnens perspektiv och erfarenheter.

Språk och kommunikation

Vi arbetar aktivt med språkutveckling genom bland annat Bornholmsmodellen, språklekar, rim och ramsor samt läsning i olika former. Kommunikation uppmuntras i alla vardagliga sammanhang, och barnen får utveckla sin förmåga att lyssna, tala, berätta och uttrycka sig på många olika sätt.

Mångfald, gemenskap och samhälle

Vi synliggör mångfald i vår miljö genom böcker, material och aktiviteter. Vi arbetar i både mindre och större grupper och anpassar arbetssätten efter barnens behov och intressen. Genom studiebesök till bland annat biblioteket, 4H-gården, räddningsverket och olika museer får barnen lära känna samhällets funktioner och utveckla en känsla av tillhörighet och delaktighet.

Matematiskt tänkande, hållbarhet och utforskande

Matematik integreras i vardagen genom att vi väger, mäter, sorterar, räknar, jämför och utforskar begrepp tillsammans med barnen. Vi uppmuntrar ett undersökande förhållningssätt där barnens frågor och nyfikenhet står i centrum. Hållbarhetstänk genomsyrar verksamheten och tas upp i vardagliga situationer där det blir naturligt.

Kropp, hälsa och utveckling

Barnen erbjuds dagligen fysisk aktivitet och utevistelse. Vi serverar en näringsrik kost med inslag av vegetariska rätter och pratar med barnen om vikten av bra mat, rörelse, sömn och återhämtning. En balanserad dagsrytm med både aktivitet och vila främjar barnens välbefinnande och utveckling

9 Förundervisningen

Syftet med förundervisningen är att förbereda barnet för livet och fortsatt lärande och utbildning. Förundervisningen kan bedrivas ihop med övrig barnomsorgsverksamhet och /eller separat för de barn som ingår i förundervisningen. Under förundervisningsåret arbetar man utifrån samma lärområden som berör hela barnomsorgen, men med förstärkt fokus på skolförberedande centralt innehåll. Även om innehållet är skolförberedande skall det bearbetas med leken som utgångspunkt och genom mångsidiga arbetssätt, med konkret och visuellt material och genom ett gemensamt utforskande.

Förundervisningen på Saltkråkan syftar till att skapa en trygg och stimulerande övergång mellan daghem och skola. Vi fokuserar på att stärka barnens självkänsla, sociala kompetens, nyfikenhet och lust att lära.

Arbetet sker i förskolegrupp och är anpassat efter barnens mognad och behov. Genom lek, samtal, utforskande aktiviteter och temaarbete utvecklas barnens förmåga att samarbeta, ta ansvar, lyssna, uttrycka sig och lösa problem.

I förundervisningen arbetar vi med materialen Lyckostjärnan och Karlavagnen för förskoleklass, skolplus och Bornholmsmodellen. Dessa material stödjer barnens språkutveckling, matematiska tänkande, sociala förmåga och kreativitet genom lekfulla och varierade övningar. Vi integrerar innehållet i den dagliga verksamheten på ett sätt som är meningsfullt för barnen.

Vi tränar på grundläggande färdigheter inom språk, matematik, motorik och digital kompetens på ett lekfullt och meningsfullt sätt. Vi lägger stor vikt vid att skapa struktur och rutiner som ger barnen trygghet, samt att förbereda dem för skolans arbetsformer, utan att förskolepedagogikens helhetssyn går förlorad.

Samarbete med skolans personal påbörjas under våren inför övergången till skolan.

Inför skolstart genomförs en specialpedagogisk kartläggning av barnets lärande och utveckling i flera steg. Kartläggningen innefattar observationer, gruppaktiviteter och enskilda uppgifter, och sker i samarbete mellan speciallärare och barnomsorgspersonal.

Första delen sker under vårterminen året innan barnet börjar i förundervisningen. Då observeras förmågor som språkförståelse, instruktionstolkning, bildförståelse och koncentration. Under höstterminen i förundervisningsåret genomförs delmoment två (KTI), där bland annat begreppsuppfattning, finmotorik, arbetsminne och samarbetsförmåga kartläggs i mindre grupper.

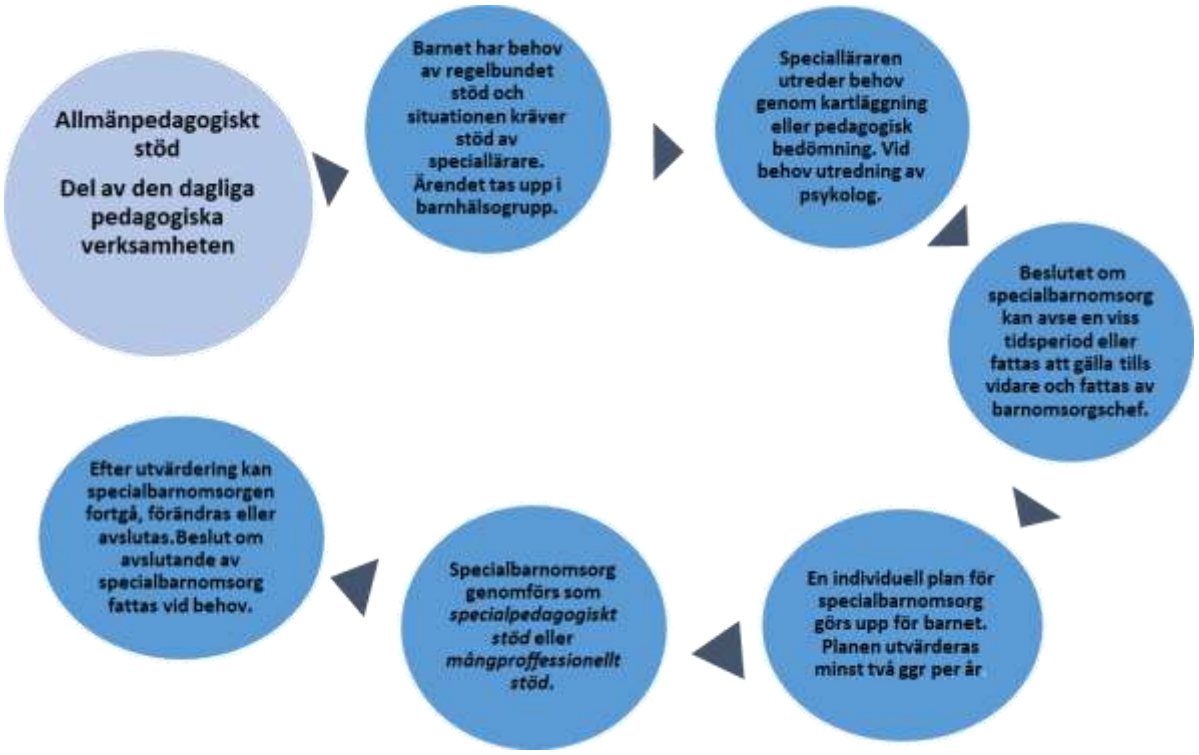
Vid behov följs kartläggningen upp ytterligare under våren innan skolstart. Resultaten används för att anpassa undervisningen på både grupp- och individnivå, och kompletterar den kontinuerliga dokumentationen i barnets lärlogg.

10 Stöd för utveckling och lärande

Varje barn inom barnomsorgen har enligt sitt behov rätt till stöd för sin utveckling och sitt lärande. Barnomsorgen ska bereda gynnsamma förutsättningar för barnets allsidiga utveckling genom att på olika sätt arbeta förebyggande och genom att erbjuda olika stödåtgärder. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att tidigt identifiera hinder för utveckling och lärande och att sätta in stödfunktioner i förebyggande syfte. Genom tidigt och rätt riktat stöd kan man främja barnets utveckling, lärande och välbefinnande. Barnets behov av stöd, förverkligande av stöd och utvärdering av stöd sker i samråd med barnet och barnets vårdnadshavare.

För att kunna upptäcka stödbehovet ska barnets möjlighet till utveckling och lärande utvärderas kontinuerligt i den dagliga verksamheten. Barnets möjligheter till utveckling och lärande följs upp i samarbete med barnet och vårdnadshavarna och dokumenteras i loggen för barnets utveckling och lärandeprocess vid loggens uppföljning. Uppmärksamhet fästs vid att i ett tidigt skede känna igen möjliga hinder eller svårigheter för barnets växande och lärande. Det stöd som barnet får ska vara flexibelt, långsiktigt planerat och ska ändra enligt barnets behov. För att trygga barnets utveckling och lärande är det viktigt att stödet ges i rätt tid och på rätt nivå så länge som barnet har behov av stödet.

I bilden beskrivs arbetsgången för stör för barnets utveckling och lärande:

10.1 Allmänpedagogiskt stöd

Det allmänpedagogiska stödet är en del av den dagliga pedagogiska verksamheten och riktar sig till alla barn som tillfälligt behöver stöd för sin allsidiga utveckling. Allmänpedagogiskt stöd innebär att alla barn ska få ett individanpassat bemötande inom ramen för det allmänpedagogiska arbetet. I verksamheten innebär detta exempelvis att:

- utgå från barnets intressen behov och styrkor
- beakta barns olika sätt att lära sig
- arbetssätten varierar
- smågruppers sammansättning varierar vid behov
- den pedagogiska miljön är ändamålsenlig
- verksamheten åskådliggörs med bilder
- samspelet mellan barn och vuxna är fungerande och att de dagliga rutinerna stödjer barnet
- barnet får kortvarigt tillfälligt stöd av kurator

Behovet av stöd kan uppmärksammas av pedagoger eller vårdnadshavare. När ett barn identifieras som i behov av utökat stöd informeras vårdnadshavarna, och ärendet förs vidare till daghemmets barnhälsogrupp. Vid behov kontaktas specialläraren för konsultation och handledning.

Specialläraren utreder stödbehovet, och barnomsorgsledaren fattar beslut om insatser inom specialbarnomsorg. Därefter upprättar specialläraren en individuell plan som beskriver barnets behov, mål och arbetssätt.

Pedagogerna samarbetar kontinuerligt med vårdnadshavarna kring planering, genomförande och uppföljning av stödinsatserna i den dagliga verksamheten. Målet är att skapa en tillgänglig lärmiljö där varje barn får rätt stöd för sin utveckling.

10.2 Specialbarnomsorg

Specialbarnomsorg ges då barnets behov av stöd är regelbundet och då situationen kräver stöd av speciallärare i barnomsorgen. Specialbarnomsorg ska ges av kommunen i den omfattning som barnet har behov av det som specialpedagogiskt stöd eller mångprofessionellt stöd.

För varje barn inom barnomsorgen som beviljats specialpedagogiskt eller mångprofessionellt stöd ska de särskilda stödinsatserna utformas och sammanfattas i en individuell plan för stöd för utveckling och lärande, SUL, som dokumenteras i lärloggen för barnets utveckling och lärandeprocess.

Specialpedagogiskt stöd kan innebära att:

- speciallärare inom barnomsorg träffar barnet för systematisk handledning och träning
- speciallärare inom barnomsorg handleder personal och vårdnadshavare
- bildkommunikation på individnivå, individuell bildstruktur
- stödtecken används
- personaltäthet ökas
- assistent/resursperson kan bistå barnet

Mångprofessionellt stöd kan innebära att:

- Barnet får stöd av talterapeut, logoped, ergoterapeut eller fysioterapeut
- Barnet får kontinuerligt, planerat stöd av psykolog och kuratorstjänster

Specialbarnomsorg ges när ett barn har ett regelbundet behov av stöd och situationen kräver insatser av speciallärare i barnomsorgen. Kommunen ansvarar för att barnet får det specialpedagogiska eller mångprofessionella stöd som behövs.

För varje barn som beviljats sådant stöd utformas en **individuell plan för utveckling och lärande (SUL)**. Planen sammanfattar de särskilda stödinsatserna och dokumenteras i barnets lärlogg.

11 Samarbete med vårdnadshavare

Barnomsorgen ska främja olika former av samarbete för att gynna barnets utveckling, lärande och delaktighet. Barnomsorgens verksamhet bedrivs i nära samverkan med hemmet och barnomsorgen ska skapa förtroendefulla relationer med vårdnadshavare som bär huvudansvaret för barnets fostran, lärande och utveckling. Vårdnadshavarens kännedom om det egna barnet ska, tillsammans med personalens yrkesmässiga kunskaper och erfarenheter, ligga till grund för en respektfylld dialog med fokus på barnets bästa. Barnomsorgen ansvarar över att skapa förutsättningar för samarbetet med vårdnadshavare bland annat genom en aktiv kontakt med hemmen. Familjers olika språkbakgrund behöver beaktas i kontakten så att kommunikationen kan ske smidigt. olika behov av stöd i kommunikationen möts. Barnets och vårdnadshavarnas livsåskådning ska också beaktas i planeringen av barnomsorgsverksamheten.

För att kunna uppfylla sin fostrande uppgift måste vårdnadshavarna få information om hur deras barns lärande och utveckling fortskrider. Vårdnadshavarna ska informeras om centrala frågor som gäller verksamheten, till exempel läroplan, arbetsplan och olika evenemang. Genom att kontinuerligt bli informerade om barnets utveckling, mående och lärande kan vårdnadshavarna bättre stöda sina barn. Särskilt viktigt är samarbetet med vårdnadshavarna vid övergångar; till barnomsorg, mellan barnomsorgsenheter, vid övergång till grundskola samt vid planering och genomförande av stöd för lärande och utveckling. Barnets utveckling och lärandeprocesser ska sedan med hjälp av materialet i lärloggen följas upp minst en gång per år i samband med ett utvecklingssamtal tillsammans med vårdnadshavare.

Samarbetet med vårdnadshavare förutsätter också vårdnadshavares engagemang genom exempelvis att ta del av information från barnomsorgsenheten, delta i möten och i sin tur delge personalen viktig information, för att barnets tid i barnomsorgen blir så bra som möjligt.

På Saltkråkan värdesätter vi ett nära och förtroendefullt samarbete med barnens vårdnadshavare. Vi ser vårdnadshavarna som viktiga samarbetspartners i barnets lärande, utveckling och välbefinnande.

Den dagliga kontakten vid lämning och hämtning är en naturlig plats för informationsutbyte. Utöver det erbjuder vi utvecklingssamtal minst en gång per år, där vi samtalar om barnets trivsel, lärande och behov. Vi genomför även vårdnadshavarmöten och bjuder in till gemensamma aktiviteter som stärker gemenskapen.

Vi uppmuntrar till öppen dialog och lyssnar aktivt till vårdnadshavarnas synpunkter och frågor. Vid behov planeras insatser tillsammans, exempelvis inom ramen för barnhälsogruppen, särskilt stöd eller individuella planer.

Rutiner för övergångar inom barnomsorgen och till skolan

Övergången från hemmet, från den tidigare barnomsorgen till förundervisningen och från förundervisning till skolan är viktiga skeden i barnets liv. En smidig övergång främjar barnens känsla av trygghet och välbefinnande samt deras förutsättningar för tillväxt och för att lära sig. Det är viktigt att personalen lyssnar, är lyhörd, öppen och ärlig i kommunikationen med vårdnadshavarna för att skapa goda förutsättningar för trygga övergångar för barnet. I lärloggen för utveckling och lärande kan övergångarna dokumenteras, diskuteras och utvärderas.

När ett barn börjar på Saltkråkan erbjuds en veckas avgiftsfri inskolning. Inskolningen sker i samverkan med vårdnadshavarna och har som syfte att skapa en trygg anknytning mellan barnet, personalen och den nya miljön.

För barn som ska börja i förundervisningen planeras övergången noggrant. Barnen gör tre besök till skolan under våren, och läraren gör ett besök till Saltkråkan. Detta skapar kontinuitet och trygghet i steget till nästa verksamhet.

Vår målsättning är att alla övergångar ska ske i en lugn och trygg anda, där barnets behov och perspektiv står i centrum.

12 Arbetet med utvärdering av verksamheten

Ett bra kvalitetsarbete bygger på att barnomsorgen planerar, följer upp och utvärderar sitt eget arbete, tar tillvara resultaten och omsätter dem i olika åtgärder för att utveckla verksamheten. Det är kommunens ansvar att se till att enheten har förutsättningar att göra detta. Genom utvärdering kan enheten fånga upp vad som fungerat bra och vad som fungerat mindre bra. Det är viktigt att alla parter, barnen, vårdnadshavarna, ledningen och personalen, utvärderar verksamheten.

Inom barnomsorgen bör man kontinuerligt utvärdera hur läroplanen har förverkligats i verksamheten. Utvärderingen kan fokusera på bland annat personalens kommunikation med barnen, stämningen i gruppen, pedagogiska arbetssätt, verksamhetens innehåll, samarbetet med hemmen, barnhälsan, personalresurserna, utrymmena eller lärmiljöerna. I ett daghem ansvarar daghemsföreståndaren för att möjliggöra och följa upp utvärderingen medan det i ett fritidshem ansvaras över av rektor eller daghemsföreståndare. Resultaten av utvärderingen ska fungera som ett instrument för verksamhetens interna utveckling och vid behov leda till justeringar av verksamhetsidé och arbetsrutiner. Uppföljningen och utvärderingen syftar alltså till att synliggöra resultat och ge underlag för eventuella förändringar. Det är inte bara fråga om att kontrollera hur ansvaret fullföljts utan en fråga om hur arbetet ska fortsätta och utvecklas.

På Saltkråkan strävar vi efter att utvärderingen ska vara en naturlig och kontinuerlig del av verksamheten. Vi vill ta tillvara barnens egna röster och upplevelser, eftersom deras perspektiv är viktiga för att utveckla en meningsfull och trygg verksamhet.

Personalmöten och planeringsdagar.

Barnens utvärdering sker genom samtal, lekobservationer och olika kreativa metoder som teckningar och bilder, där de får uttrycka vad de tycker om verksamheten och vad de vill förändra eller fortsätta med.

Vi samlar också in synpunkter från vårdnadshavare och personal genom samtal och enkäter. Pedagogerna reflekterar regelbundet över verksamhetens mål och arbetssätt under arbetsmöten och planeringsdagar.

Resultatet av utvärderingarna används för att anpassa och förbättra lärmiljöer, arbetsmetoder och samarbetet med familjer.

Utvärderingen av arbetsplanen sker 1 gång per läsår.

13 Beskrivning av religiösa evenemang och verksamhet med inslag av religionsutövning

Landskapslag om barnomsorg och grundskola slår fast att verksamheten inom barnomsorgen är ickekonfessionell och barnets och vårdnadshavarnas livsåskådning ska beaktas och respekteras i planeringen av verksamheten. Vidare styrs verksamheten också av bestämmelserna om religions- och samvetsfrihet i Finlands grundlag (FFS 731/1999. Landskapsregeringen har tagit fram anvisningar (ÅLR 2021/3409) gällande högtider och religiösa evenemang i den allmänna verksamheten inom barnomsorg och grundskola vars syfte är trygga att de kulturella grundrättigheterna och de grundrättigheter som gäller religionsfrihet förverkligas inom barnomsorgen och grundskolan, att främja tolerans och pluralism samt att säkerställa att undervisningen är religiöst och konfessionellt obunden.

Kommunen kan besluta om religiösa evenemang ska ingå i barnomsorgens och grundskolans verksamhet eller om det inte ska göra det. Religiösa evenemang (t.ex. gudstjänster och religiösa morgonsamlingar) är religionsutövning. Om kommunen väljer att religiösa evenemang ska ingå i verksamheterna ska de beskrivas i arbetsplanen. Vid religiösa evenemang och förrättningar ska man ordna alternativ och meningsfull sysselsättning. Den alternativa verksamheten ska med undantag för det religiösa innehållet till sin natur och sina mål vara så lika som möjligt det evenemang i vars ställe verksamheten ordnas. I barnomsorgen ska man också se till att deltagandet eller icke-deltagandet i de religiösa evenemangen inte leder till att barnet stämplas eller till andra menliga följder för barnet. Det väsentliga är att vårdnadshavaren har en faktisk och genuin möjlighet att välja om barnet ska delta i evenemang och förrättningar som innehåller religiösa inslag. Religiösa evenemang och förrättningar ska ordnas separat från den övriga verksamheten. Enheten ska se till att friheten att inte delta i religionsutövning också uppnås i praktiken, till exempel så att de alternativa evenemangen ordnas på en fysiskt annan plats. I synnerhet när man överväger att ordna religiösa evenemang och alternativ verksamhet inom enheten ska man i det praktiska genomförandet försäkra sig om att likabehandlingen av barnen inte äventyras och att inga barn stämplas. Daghemmet ansvarar för barnens säkerhet i alla situationer.

Vår verksamhet är icke-konfessionell och vi respekterar barnens och vårdnadshavarnas olika livsåskådningar. Vi följer landskapsregeringens bestämmelser om religions- och samvetsfrihet.

- Religiösa evenemang, såsom gudstjänster eller religiösa samlingar, ingår inte i vår ordinarie verksamhet.
- Vi uppmärksammar kulturella och traditionella högtider på ett icke-religiöst sätt, till exempel genom musik, berättelser, pyssel eller festlig samvaro.
- Om religiösa inslag skulle bli aktuella ansvarar vi för att alltid erbjuda meningsfulla alternativ och att vårdnadshavare kan välja om barnet ska delta.
- Barn får aldrig stämplas eller behandlas olika beroende på om de deltar eller inte i aktiviteter med religiösa inslag.
- Vi värnar om barnens trygghet och ser till att alla aktiviteter präglas av likabehandling, respekt och inkludering.